

Nou prioritats

per a l'impuls del Sistema de Formació
i Qualificació Professionals de
Catalunya
(2020-2021)

La Comissió Rectora del Sistema de la Formació i Qualificació Professionals de Catalunya, reunida el 18 de juliol de 2019, acorda impulsar nou accions prioritàries per al període 2020-2021.

1. Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya

Tal com preveu la Llei 10/2015, de 19 de juny, l'Agència és l'òrgan de direcció i coordinació dels serveis bàsics del Sistema i de gestió dels serveis que li són propis, i actua de forma coordinada amb els departaments competents en matèria de formació professional, amb plena objectivitat i independència tècnica i professional, per al compliment dels objectius previstos.

La Comissió Rectora acorda encarregar al Govern de la Generalitat l'inici dels tràmits per posar en marxa l'Agència, amb les condicions jurídiques, administratives i econòmiques necessàries per garantir el compliment dels objectius. Tant el Govern com els agents socials coincideixen que aquest instrument és la pedra angular de la transformació que necessita el Sistema, davant els reptes recollits a la Llei 10/2015 i al document de bases de l'Estratègia catalana de la formació i la qualificació professionals de (2020-2030), per al desplegament i avaluació de la qual la Comissió Rectora i l'Agència en són els òrgans de coordinació.

Tal com recull l'article 10 de la Llei 10/2015, l'Agència és un organisme autònom de caràcter administratiu amb personalitat jurídica pròpia. Té un sistema de governança que reproduïx el model de concertació de la Comissió Rectora, amb la creació d'una Junta de Govern com a òrgan col·legiat de govern. El pes de les decisions recau en un 60% en la Generalitat i en un 40% en les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya.

L'Agència, com a l'instrument que impulsa la integració estratègica dels subsistemes de formació professional, té com a funcions principals l'aplicació dels criteris generals de planificació, coordinació i desenvolupament dels serveis bàsics i la Xarxa del Sistema i la gestió integrada de processos clau com la prospectiva, l'elaboració i actualització del catàleg de qualificacions professionals, l'avaluació i acreditació de competències professionals i l'avaluació, la innovació i la qualitat del Sistema. En aquest sentit, l'Agència s'ha de coordinar amb els departaments competents en matèria de formació professional per garantir la coordinació dels elements comuns de la Xarxa del Sistema de formació i qualificació professionals i la seva correcta aplicació.

La Comissió Rectora, en un termini de sis mesos com a màxim, ha de rebre la proposta d'Estatuts de l'Agència que tramiti el Govern, i que prèviament ha d'haver estat consensuada. L'Agència s'ha de posar en marxa tan bon punt el Govern de la Generalitat disposi de nous pressupostos. L'Agència no pot néixer sense una dotació pressupostària que faci creïble, possible i viable la transformació urgent del Sistema de formació i qualificació professionals de Catalunya. El setembre de 2020 l'Agència s'ha d'haver posat en marxa.

En el període transició cap a la posada en marxa de l'Agència, i ateses les necessitats immediates del Sistema, la Comissió Rectora acorda prioritzar les vuit accions clau següents del document de bases de l'Estratègia catalana de la formació i la qualificació professionals (2020-2030):

2. Model de participació del Sistema de formació i qualificació professionals de Catalunya

Un cop aprovats pel Govern els Estatuts de l'Agència, hi resta adscrit el Consell de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya, que substitueix el Consell Català de la Formació Professional, tal com preveu la Llei 10/2015. Els consells sectorials, com a òrgans de participació dels sectors productius principals, depenen d'aquest òrgan de consulta i participació.

La Comissió Rectora considera imprescindible definir el paper de la diversitat d'instàncies executives, de participació i de coordinació, i sol·licita al Consell Català de la Formació Professional l'impuls d'un procés de participació que tingui com a resultat el Reglament del Consell de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya, que, alhora, ha d'anar acompanyat de la regulació dels consells sectorials i del model de participació territorial.

El nou Reglament del Consell de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya s'ha de fer efectiu en el moment d'aprovació dels Estatuts de l'Agència.

El desplegament d'aquesta prioritat no requereix de finançament addicional.

3. Centres de formació professional integrada com a palanca de canvi

Els centres integrats són imprescindibles per a la transformació del Sistema de formació i qualificació professionals, esdevenen un referent per desenvolupar vincles amb el sistema productiu de l'entorn i col·laboren amb diferents organitzacions i actors amb l'objectiu d'oferir uns serveis bàsics de qualitat. Els centres integrats poden posar en marxa programes d'innovació i desenvolupament relacionats amb les necessitats de la formació professional inicial, ocupacional i contínua, principalment en competències professionals emergents. Estan al corrent de l'evolució de l'ocupació i dels canvis tecnològics i organitzatius que es produeixen en el sistema productiu, i ofereixen una oferta integrada dels dos subsistemes de formació professional.

La Comissió Rectora acorda posar en marxa un grup de treball interdepartamental i interinstitucional que permeti concretar els criteris generals sobre el model i la condició de reconeixement de centre integrat. En un termini de vuit mesos, la Comissió Rectora ha d'aprovar el model català de centres integrats, que ha de servir al Govern com a base per desplegar un decret de centres de formació professional integrada, que doni pas a la convocatòria per a la concessió de condició de centre. El model necessàriament també ha de recollir el paper dels consells de formació i empresa.

El desplegament del model català de centres integrats s'ha de fer efectiu en el moment d'aprovació dels Estatuts de l'Agència.

El desplegament d'aquesta prioritat no requereix de finançament addicional.

4. Sistema de prospecció per a una planificació millor

La prospectiva és un conjunt d'anàlisis i estudis de necessitats de formació i qualificació professionals que posa l'atenció en els canvis constants del mercat de treball pel que fa a l'evolució dels perfils professionals i emergents, fruit de la innovació i adaptació permanent de les empreses. Al nostre país hi ha tot un seguit d'iniciatives d'institucions públiques i privades que analitzen de forma territorial i/o sectorial les necessitats formatives actuals i futures perquè les persones puguin disposar de millors condicions per inserir-se o mantenir-se al mercat de treball i perquè les empreses millorin la seva competitivitat.

La Comissió Rectora veu la necessitat de crear un sistema que permeti recollir tota aquesta informació de manera integrada, a partir d'una plataforma viva i dinàmica, per poder definir les necessitats formatives a curt, mitjà i llarg termini. És per aquest motiu que la Comissió Rectora acorda crear un grup de treball integrat, amb caràcter interdepartamental i interinstitucional, que té com a objectiu elaborar el Sistema i l'Informe de prospecció de necessitats de formació i qualificació professionals.

El desplegament d'aquesta prioritat requereix de finançament addicional.

5. Sistema d'informació, orientació i assessorament

La Comissió Rectora creu que és urgent fomentar el treball en xarxa entre els diferents dispositius d'informació i orientació en l'àmbit de la formació professional en què participen centres de la Xarxa del Sistema. Aquesta Xarxa ha de permetre posar en pràctica un model de servei a la ciutadania, ajustat a la diversitat de situacions de cada persona: orientació acadèmica i per a la carrera professional, informació per a l'acreditació de competències i orientació adaptable als diversos tipus d'usuaris.

És per aquest motiu que la Comissió Rectora, acorda crear un grup de treball integrat, amb caràcter interdepartamental i interinstitucional, que té com a objectiu elaborar el mapa actualitzat dels recursos d'informació i orientació i dels punts que presten els serveis d'informació i orientació. Un altre objectiu és elaborar una proposta de protocol d'orientació acadèmica i/o formativa i professional, adaptable als diversos tipus d'usuaris.

El desplegament d'aquesta prioritat requereix de finançament addicional.

6. Model català de formació professional dual

La formació professional dual es defineix com la modalitat de formació professional que combina l'activitat formativa impartida al centre de formació amb els aprenentatges adquirits al centre de treball, avaluable i reconeguts i que permet obtenir els títols i els certificats de professionalitat d'acord amb la corresponent autorització o acreditació i normativa reguladora.

La Comissió Rectora acorda crear les bases d'un model català de formació professional dual que defineixi els objectius que cal assolir, tant quantitius com qualitius, amb la

participació i consens de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya i de l'Administració educativa i laboral.

Aquestes bases són el fonament de la futura regulació de la formació dual, a partir de la qual els departaments competents en matèria de formació professional hauran d'adaptar les normatives i publicar-les al 2020.

La formació professional dual s'ha de desplegar en unes condicions que estimulin la iniciativa i la implicació dels centres de formació, les persones i les empreses, amb suficiència de recursos humans i econòmics i amb el reconeixement del paper i la responsabilitat que en termes pedagògics els pertoca. Hi ha d'haver una dotació pressupostària específica que permeti fer concrecions adaptades a l'entorn o al sector al qual es dirigeix l'oferta formativa.

7. Model català d'avaluació i acreditació de competències professionals

Les persones acumulen al llarg de la vida competències professionals que adquireixen per diverses vies. L'experiència laboral, les activitats de participació cívica social o comunitària o la formació no formal són, totes elles, accions que generen, modifiquen o milloren les competències personals. La Llei 10/2015 estableix que és responsabilitat de l'Agència la gestió integrada d'un procés clau com és l'avaluació i l'acreditació de competències professionals i l'autorització dels centres i de les entitats i les persones que hi participen.

La Comissió acorda crear un grup de treball interdepartamental i interinstitucional que defineixi i desenvolupi el procediment d'avaluació i acreditació de la competència professional i l'homologació i autorització dels centres i de les entitats i les persones que hi participen. En un termini de vuit mesos, la Comissió Rectora ha d'aprovar el model català d'avaluació i acreditació de competències professionals que serveixi com a base perquè el Govern pugui desplegar el decret del Sistema d'avaluació i acreditació de competències professionals, que s'ha de dotar d'un servei estable i continuat en el temps, compartit i homologable pels dos sistemes de formació professional. Alhora, cal integrar les aplicacions de gestió i consulta en una plataforma única, per facilitar el procés d'avaluació i acreditació.

El desplegament d'aquesta prioritat requereix de finançament addicional.

8. Integració de la formació i acompanyament a professionals de la Xarxa del Sistema

La millor fórmula per a la integració estratègica i la coordinació efectiva dels departaments competents en matèria de formació professional és l'acompanyament permanent dels professors, formadors i experts (tutors d'empresa, assessors, etc.), i vincular la formació a processos d'avaluació, d'innovació i de prospectiva. Cal conèixer les diferents iniciatives en matèria de formació permanent i identificar les necessitats no cobertes, de manera que sigui possible una estratègia de formació, intercanvi i acompanyament.

La Comissió Rectora acorda encarregar a un grup de treball interdepartamental i interinstitucional la definició de les necessitats formatives dels professors, formadors i experts. En un termini de vuit mesos, la Comissió Rectora ha d'aprovar l'Informe-

proposta de necessitats formatives del pla de formació permanent per als professors, formadors i experts.

El desplegament d'aquesta prioritat no requereix de finançament addicional.

9. Informe d'avaluació del Sistema de formació i qualificació professionals

Amb l'objectiu de garantir el compliment de les finalitats del Sistema de formació i qualificació professionals, esdevé cabdal elaborar un informe d'avaluació periòdicament, el contingut del qual s'ha de tenir en compte per dur a terme les actuacions oportunes de coordinació i de millora dels serveis bàsics.

La Comissió Rectora acorda crear un grup de treball interdepartamental i interinstitucional que dissenyi un model d'avaluació del Sistema, fent-lo complementari amb els que s'impulsen des de cada àmbit.

El desplegament d'aquesta prioritat requereix de finançament addicional.